

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

الروضة البهية في شرح اللمعة الدمشقية (جعاله)

مسائل جعاله

درس ۴

استاد وافی

مسائل جعاله

شهادت می فرماید: «لا يستحق الأجرة إلا ببذل الجاعل...»؛ شهادت ثانی می فرماید: منظور «استدعائه الرد» است؛ یعنی: زمانی عامل استحقاق جعل را پیدا می کند که جاعل درخواست رد گمشده را داشته باشد؛ بنابراین رد ضاله توسط عامل چند صورت دارد:

۱. تبرعا گمشده را رد می کند.

۲. با استماع استدعاء جاعل و به قصد اخذ جعلی که مغایر با جعل مالک است؛ گمشده را رد می کند.

۳. بدون استماع استدعاء جاعل و به قصد اخذ جعل، گمشده را رد می کند.

۴. عامل کسی است که شامل عقد جعاله نمی شود؛ مثلا مالک گفته: مردی ضاله مرا پیدا کند؛ پس زنی ضاله او را به قصد جعل، تسلیم مالک می کند؛ در این صورت او مستحق نخواهد بود.

عامل و عدم اطلاع از جعاله

اگر عامل بدون اطلاع از جعاله، ضاله را تسلیم مالک کرد؛ آیا وی، استحقاق اجرت را دارد؟ سه قول است:

۱. مستحق جعل است به دو دلیل:

الف - صدور فعل از عامل، به اذن مالک و به عبارت دیگر محترم بودن عمل.

ب - عدم قصد تبرع.

۲. مستحق جعل نیست به یک دلیل:

در رساله‌ی مجاز امام صادق (ع)

چون عامل، از انشاء جاعل مطلع نبوده؛ پس خودش را متبرّع می‌داند و عملش مجانی است؛ اگر چه او نیت تبرّع نداشته و به قصد اخذ عوض کار کرده؛ لکن مجرد نیت عامل، دلیل استحقاق نمی‌شود؛ بلکه عامل باید احراز کند که مالک، جعل و عوض قرار داده است یا خیر.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv ۳. قول به تفصیل:

بین عاملی که بدون سماع صیغه جعاله و با علم به اینکه عمل بدون جعل و انشاء مالک تبرعی محسوب می‌شود؛ اگرچه وی به قصد عوض کار را انجام دهد و بین کسی که چنین علم و اطلاعی نداشته باشد.

عامل اول: متبرّع محض بوده و استحقاق اجرت و عوض ندارد.

عامل دوم: خود را متبرّع نمی‌داند؛ پس متبرّع محض محسوب نمی‌شود؛ لاجرم اجرت به

وی می‌رسد.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

نظر شهیدین

شهید اول: رأی اول را قریب شمرده زیرا از اینکه در متن، به طور مطلق فرموده است عامل متبرّع می‌باشد اینطور استفاده می‌شود که به قول اول معتقد می‌باشد.

شهید ثانی: از نظر ما قول سوم که تفصیل در مسئله است وجیه می‌باشد.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv